

Uguņošana gadumijā Liepājā bijusi ilggadēja tradīcija, taču pēdējos gados aizvien biežāk runāts, ka salūtam jāmeklē videi draudzīgākas alternatīvas, kas netraumē dzīvniekus un ir pieņemamas arī no ētiskā viedokļa. Tikmēr ir ļaudis, kas turpina savos svētkos izmantot salūtu un skumst, ka tas vairs nav vērienīgi baudāms pilsētas centrā.

Kulminācija – gaismas, mūzika un konfeti

Liepājā gadumijā pašvaldības rīkota uguņošana pēdējoreiz notika, laukumā pie koncertzāles "Lielais dzintars" sagaidot 2020. gadu. Gadu pirms tam salūtu atcēla spēcīgā vēja dēļ, bet 2020./2021. gadu mijā, kad bija iecerēts, ka uguņošana debesis šausies vairākās vietās pilsētā, salūtu nevarēja rīkot pēc valdības lēmuma kovida pandēmijas dēļ.

Uguņošana mūsu pilsētā izpalika arī pirms gada, jo Liepāja tāpat kā vairākas citas Latvijas pilsētas apņēmas svētku laikā salūtu nerīkot, kamēr turpinās karš Ukrainā. Šī iemesla dēļ arī šajā gadumijā Rožu laukumā raķetes gaisā nešaus.

"Protams, Jaunais gads galvenokārt saistās ar pusnakts mirkli, un Kultūras pārvalde, plānojot svētku pasākumu, gatavojas cilvēkus ar kaut ko pārsteigt," pauž Liepājas Kultūras pārvaldes vadītāja vietnieks Nauris Lazdāns. Jaunā gada atnākšanas brīdī Liepājas centrā sagaidīs ar iespaidīgu svētku konfeti un īpašu gaismu režiju, kā arī spēcīgu muzikālu pavadījumu. Turklāt konfeti, kas izšausies pār svinētāju galvām, būšot no dabai draudzīga materiāla, kas mitrumā izšķīst. "Arī par ekoloģijas komponentu ir padomāts," atzīmē N. Lazdāns.

Pašvaldības pārstāvji ne reizi vien diskutējuši par alternatīvu ierastajai uguņošanai, piemēram, par sabiedrībā aktīvi apspriesto lāzeru vai dronu šovu. Taču laikapstākļi mūsu pilsētā šādām izklaidēm neesot pateicīgi. "Ja ir pietiekami stiprs vējš, kura dēļ nedrīkst rīkot uguņošanu, tad šādos laikapstākļos nenotiks arī dronu šovs. Vējinājā laikā laist gaisā dronus ir tikpat riskanti kā uguņošana," skaidro Kultūras pārvaldes vadītāja vietnieks. Arī veiksmīgam lāzeru uzvedumam vajadzīgi piemēroti laikapstākļi. Lāzera stars redzams tajā brīdī, ja ir dūmaka, bet stiprāks vējš ātri vien to izklaidē. Jārēķinās arī, ka šīs salūta alternatīvas, lai tās būtu gana iespaidīgas, prasa arī krietni lielākas izmaksas.

"Tas, ka 60 vai 70 droni debesis iezīmē skaitli "2024" un aizlaižas virs māju jumtiem, iespējams, maksātu mazāk. Taču tas nerada iespaidīgumu. Vērienīgs šovs prasītu visu Jaungada

svinību budžetu un pat vairāk," spriež N. Lazdāns.

Liepājā Jaungada pasākuma izmaksas palikušas nemainīgas jau vairākus gadus – tie ir 80 tūkstoši eiro, lai gan pieauguši gan mākslinieku honorāri, gan tehniskais nodrošinājums un citas izmaksas. Pēdējais notikušais salūts mūsu pilsētā izmaksāja ap 12 tūkstošiem eiro. Atteikšanās no uguņošanas svētku pasākuma rīkotājiem ļaujot vairāk līdzekļu novirzīt citām izdevumu jomām, piemēram, aicināt "dārgākus" mūziķus.

Arī novadā uguņošanas nebūs

"Pēc novadu reformas salūti nav bijuši, un tos neplānojam arī turpmāk," saka Dienvidkurzemes novada pašvaldības Finanšu daļas vadītājs Gints Brumbergs. "Pirms reformas bijušajos novados uguņoja, bet mums nav datu, kur tas notika un cik maksāja. Tāda informācija nav uzkrāta, ne arī vairs iegūstama."

Šogad kopīgu Jaungada sagaidīšanu rīkos Grobiņā. Pilsdrupās pēc pusnakts uzstāsies Valmieras aktieru grupa "Žerāri". "Mūsu doma ir pārliecināties, vai cilvēkiem patīk alternatīva, ka nešauj gaisā raķetes, nav arī lāzeršova un citu efektīgu izklaides elementu," saka Dienvidkurzemes Kultūras pārvaldes vadītāja Linda Pričina un pieļauj, ka arī citugad piedāvās šādi atzīmēt gadumiju, ja vien būs labas atsauksmes.

"Šis būs izmēģinājuma gads, tad redzēsīm, kā grobiņnieki uzver, ka nav uguņošanas. Kad Grobiņā salūtu šāvām, vienmēr esam saskārušies ar divējādu attieksmi – vieniem tas patīka, citi nosodīja," L. Pričina uzsver, ka kovida laiks, kad salūts bija aizliegts, mainījis cilvēku attieksmi. Viena daļa arī sāk domāt, ka daudz naudas izšauj gaisā, lai gan Grobiņā salūts nekad nav bijis par lielu naudu. Vienalga bijis jādzird, ka dzīvnieki nobijušies, aizmukuši.

Skan kā sprāgstošī lādiņi

Viens no iemesliem, lai atteiktos no uguņošanas, ir arī daudzie ukraiņu bēgļi, kas šurp pārcēlušies, lai izbēgtu no kara šausmām, bet salūta sprādzieni nevilšus atgādina sprāgstošu lādiņu troksni.

Ukrainiete Viktorija uz Latviju atbrauca nesen – augustā, tā ka karš sievietei svaigā atmiņā. "Neko labu es par salūtiem nedomāju, tāpēc ka tie ļoti atgādina īstu apšaudi," saka Liepājā dzīvojošā ukraiņiete. Viņa no Ukrainas neaizbrauca pusotru gadu kopš kara sākuma, jo nevarēja pamest savus vecākus, kas ir lielā vecumā.

"Manam tētīam 84 gadi, viņš akls, tik tikko gāja ar nūjiņu, bet tagad nestaigā vispār, kājas atteikušās pavisam. Viņš guļ slimnī-

Svētku salūts daudzus gadu desmitus bijusi iecienīta tradīcija, tāpēc joprojām netrūkst ļaužu, kas skumst, ka uguņošanas gadumijā nebūs. Tikmēr jaunā tendence ir domāt par dažādām alternatīvām, kas varētu sagādāt ne mazāk prieka.

cā," meita atklāj ģimenes traģēdiju. "Es Ukrainā atrados kopš kara sākuma. Visu ko redzēju, piedzīvoju un izjutu, zinu, ka šāvienu, sprādzieni ļoti atgādina salūtu. Tie ir šausmīgi. Dzirdot ko līdzīgu tādām troksnim, ir ārkārtīgs stress, nez cik reizu lielāks par parastu uztraukumu. Liekas, ka atkal atrodies pagātnē un kuru katru mirkli var kas trāpīt pa galvu; nezini, vai izdzīvosi."

Viktorija negrib dzirdēt salūtu un arī negrib, lai šo troksni dzirdētu bērni. Taču kā lai viņus no tā pasargā? Varbūt jāslēpj galva spilvenā, jo, iespējams, tas var

līdzēt. "Kurš karu nav pieredzējis, tas nesapratīs, ko mēs izjūtam. Viņam varbūt būs jautri, redzot salūtu, jo krāsainas gaismas, bet mums nepavisam ne. Mūs tas atgriezīs šausmās," Viktorija saka.

Dzīvnieki balsotu pret

Tehnisko zinātņu doktors Andris Ansis Špats, kurš vairāku gadu garumā pētījis salūta negatīvo ietekmi uz dabu, pastāsta, ka svarīgi ir aizdomāties par to, kas sadeg, šaujot salūtu. "Deg vairāk vai mazāk kaitīgas krāsvielas, deg dažādu metālu maisījums. Ja cilvēks pats kādreiz ir trāpījies

tajos dūmos, viņš zina, ka tie ir skābi, ka grūti paelpot," skaidro A. A. Špats.

Doktors ilgstoši ir pētījis tieši teritoriju ap Bīriņu pili un no tās netālu esošo Bīriņu ezeru. Viņš novērojis salūtu, kas pētījuma laikā kopā ildzis vairāk nekā 100 stundas. Un, ņemot vērā, ka degmaisījuma saturoši metāli nokļūst mākoņos, viņš norāda, ka salūta atliekas un smago metālu elementi izplatās arī blakus teritorijās, nevis tikai tur, kur raķetes šautas. "Pētījām ezera dūņas, un analīzes uzrādīja, ka tās ir pilnas ar šiem smagajiem metāliem.">>

ES DOMĀJU TĀ:

VAJAG VAI NEVAJAG SALŪTU, SAGAI DOT JAUNO GADU?

Sergejs Saveljevs – strādā:

– Vajag, es gribu salūtu. Kam tas traucē? Nebūs, jo suņi baidās no salūta trokšņiem? Bet cilvēki mēdz baidīties no suņiem. Un? Visi bailīgi pusnakši lai paliek mājās un aiztaisa ausis. Es pats raķetes nešaušu.

Kristaps – liepājnieks:

– Noteikti vajag. Tā ir tradīcija. Salūts sniedz prieku kā bērniem, tā pieaugušajiem. Ja to neorganizēs pašvaldība, tad būs daudz cilvēku, kas salūta tradīciju turpinās uzturēt dzīvu. Un maksās no savas

kabatas, lai būtu. Es apsveru, ka varētu nopirkt petardes.

Raivo – liepājnieks:
– Vajag, jo mēs sagaidīsim jauno gadu. Tā ir tradīcija. Ja nebūs – ļoti žēl.

Daudzi gaidīs un būs vilšanās. Runāt, ka pašvaldība ietaupīs ļoti daudz naudas, ja nebūs tradicionālā salūta, tas nav attaisnojums.

Katrina Priedena – studente:

– Man nav būtiski – ir vai nav. Nekas manā dzīvē nemainīsies, ja būs vai nebūs

salūta. Liepājā jauno gadu nesagaidīšu, tāpēc man nav svarīgi. Gan salūta aizstāvji, gan pretinieki vienmēr atradīs diezgan nopietnus argumentus, kāpēc viņu viedoklis pareizāks.

Irina – strādā:

– Vajag, jo cilvēki sanāk kopā, priecājas, kopā gaida pusnakti un

jauna gada sākšanos. Kāpēc lai tajā brīdī nebūtu salūta? Man tas ļoti patīk. Īss, bet skaists prieka mirklis. Ja salūta nebūs, tad man jautājums – kāpēc. Kas tam par iemeslu? Domāju, ka vairums cilvēku salūtu gaidīs.